

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

14.04.2017 № 06010-04-2/10193
На № _____ від _____

Верховна Рада України

Народному депутату України
Дзюблику П.В.

Шановний Павле Володимировичу!

Міністерство фінансів України на виконання доручення Прем'єр-Міністра України Гройсмана В.Б. від 07.04.2017 № 12318/3/1-17 до листа Міністерства фінансів України від 03.04.2017 № 06010-03-3/8877 щодо виконання доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 30.03.2017 № 12318/1/1-17 до листа Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 24.03.2017 № 11/10-1034 стосовно надання відповіді на Ваш запит від 22.03.2017 № 270/17-54 про провадження грального бізнесу під виглядом лотерей у м. Коростишів та смт. Черняхів Житомирської області повідомляє.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» в Україні забороняється гральний бізнес та участь в азартних іграх.

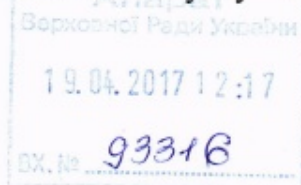
Статтею 3 вказаного Закону встановлено, що до суб'єктів господарювання, які організовують і проводять на території України азартні ігри, застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафу з конфіскацією грального обладнання. Цим же Законом застосування зазначених фінансових санкцій віднесено до компетенції **суду за позовом органів міліції** та/або органів доходів і зборів.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Повноваження Міністерства фінансів України як органу ліцензування діяльності з випуску та проведення лотерей обмежені статтею 6 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», згідно з якою орган ліцензування здійснює контроль за додержанням **ліцензіатами** вимог ліцензійних умов.

На сьогоднішній день в Україні жодний суб'єкт господарювання **не має діючих ліцензій** на провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей.

248336 *

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел.: (044) 256 7624, телефакс: (044) 254 0584

До листа Мінфіну від 22.09.14
№ 31-14040-03-3/24387

ПЕТРЕНКУ П. Д. – скликання

АВАКОВУ А. Б.

✓ ШЛАПАКУ О. В.

Прошу невідкладно провести правову оцінку проведення діяльності операторів лотерей без ліцензій.

Про результати поінформуйте Кабінет Міністрів України.

ПАРАКУДІ О. В.

Ящук В. В.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

№16354/6/1-14 від 02.10.2014

34

15.28.14

М2

ЯЦЕНЮК

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
03 ЖОВ 2014
ВХ. № 8-12614

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

Кабінет Міністрів України

08 жовтня 2014 № 9371-0-4-14/8.1

На № _____

*Щодо правової оцінки проведення діяльності
операторів лотерей без ліцензій*

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Яценюка А.П. від 02 жовтня 2014 року № 16354/6/1-14 до листа Міністерства фінансів України від 22 вересня 2014 року № 31-14040-03-3/24387 Міністерством юстиції разом з Міністерством фінансів України розглянуто питання щодо правової оцінки проведення діяльності операторів лотерей без ліцензій та в межах компетенції повідомляється про таке.

Одним із способів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання є ліцензування (стаття 12 Господарського кодексу України).

Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, порядок їх ліцензування, державний контроль у сфері ліцензування, відповідальність суб'єктів господарювання та органів ліцензування за порушення законодавства у сфері ліцензування визначає Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (далі – Закон).

Згідно з частиною третьою статті 9 Закону відповідно до цього Закону ліцензуванню підлягає, зокрема, господарська діяльність з випуску та проведення лотерей.

Так, ліцензія – це документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом *визначеного строку* у разі його встановлення Кабінетом Міністрів України за умови виконання ліцензійних умов (стаття 1 Закону).

Статтею 14 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (далі – Закон) визначено, що у разі, коли ліцензіат має намір провадити зазначений в ліцензії вид господарської діяльності *після закінчення строку її дії, якщо такий строк встановлено Кабінетом Міністрів України*, він повинен отримати нову ліцензію в порядку, встановленому цим Законом.

Нова ліцензія видається органом ліцензування не раніше, ніж в останній робочий день дії попередньо виданої ліцензії.

При цьому ліцензування господарської діяльності з випуску та проведення лотерей було запроваджено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою запровадження державного контролю за здійсненням лотерейної діяльності» від 21 вересня 2000 року № 1969-ІІІ.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№16354/7/1-14 від 11 10 2014

34

10:01:09

M2

54

Відповідно до положень Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» суб'єкт господарювання зобов'язаний провадити певний вид господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, відповідно до встановлених для цього виду діяльності ліцензійних умов (частина друга статті 8).

Ліцензійні умови провадження певного виду господарської діяльності та *порядок контролю* за їх додержанням затверджує орган ліцензування (частина перша статті 6 Закону).

Пунктом 11 Переліку органів ліцензування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 року № 1698, органом ліцензування згаданого виду господарської діяльності визначено *Міністерство фінансів України*.

Так, Міністерством фінансів України було затверджено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей і Порядок контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей (наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства фінансів України від 12 грудня 2002 року № 128/1037, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 25 грудня 2002 року за № 1005/7293).

Водночас у 2012 році Верховною Радою України було запроваджено нове регулювання господарської діяльності з випуску та проведення лотерей шляхом прийняття Закону України «Про державні лотереї в Україні» (далі – Закон) від 06 вересня 2012 року № 5204-VI (набрав чинності 06 жовтня 2012 року).

При цьому Законом було визначено перехідний період з метою приведення ліцензованої господарської діяльності операторів лотерей у відповідність із цим Законом.

Так, частиною другою статті 15 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону встановлено, що оператори лотерей, що провадили діяльність з випуску та проведення державних лотерей до моменту набрання чинності цим Законом на підставі виданих ліцензій, *діють на підставі цих ліцензій до моменту закінчення терміну їх дії*.

У разі відсутності нормативно-правових актів, необхідних для отримання нових ліцензій, оператори лотерей, що провадили діяльність з випуску та проведення державних лотерей до моменту набрання чинності цим Законом на підставі виданих ліцензій, продовжують свою діяльність до отримання нових ліцензій, але не більше як на три місяці з моменту набрання чинності зазначеними нормативно-правовими актами.

Частиною сьомою статті 15 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону було доручено Кабінету Міністрів України у *тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом*:

- прийняти нормативно-правові акти, визначені цим Законом;
- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- забезпечити перегляд і скасування органами державної виконавчої влади їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону.

Однак до цього часу прийняття нормативно-правових актів, необхідних для отримання нових ліцензій, зокрема щодо затвердження ліцензійних умов проведення відповідної господарської діяльності та визначення порядку контролю

за ними, Кабінетом Міністрів України та Міністерством фінансів України не забезпечено. Таким чином, державою в особі відповідних органів не забезпечено належного регулювання господарської діяльності з випуску та проведення лотерей відповідно до нових умов.

При цьому державний нагляд (контроль) у сфері лотерейної діяльності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику, політику у сфері випуску та проведення лотерей (Міністерство фінансів України) відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з урахуванням *особливостей, визначених цим Законом* та Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» (частина п'ята статті 13 Закону України «Про державні лотереї в Україні»).

У зв'язку з наведеним та з огляду на те, що Міністерство фінансів України є органом ліцензування господарської діяльності з випуску та проведення лотерей, пропонуємо доручити вказаному Міністерству забезпечити підготовку відповідних нормативно-правових актів, необхідних для отримання відповідно до нового регулювання ліцензій з випуску та проведення лотерей.

Враховуючи наведене, зазначаємо, що відповідно до загальних положень Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» закінчення строку дії ліцензії є підставою для припинення проведення господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню. Суб'єкт, який має намір провадити зазначений в ліцензії вид господарської діяльності після закінчення строку її дії, якщо такий строк встановлено Кабінетом Міністрів України повинен отримати нову ліцензію в порядку, встановленому цим Законом.

Водночас Законом України «Про державні лотереї в Україні» встановлено особливе правове регулювання щодо здійснення ліцензованої діяльності з випуску та проведення лотерей у перехідний період. А саме, виходячи з аналізу наведених норм, прикінцевими положеннями Закону закріплено право операторів лотерей, що провадили діяльність з випуску та проведення державних лотерей до моменту набрання чинності цим Законом, продовжувати свою діяльність до отримання нових ліцензій, але не більше як на три місяці з моменту набрання чинності нормативно-правовими актами, необхідними для отримання нових ліцензій.

Позиція Міністерства фінансів України з порушеного питання викладена у листі від 08 жовтня 2014 року № 31-14040-03-5/25884, що додається.

На день підготовки відповіді позиція Міністерства внутрішніх справ України не надходила.

Додаток 3 арк.

Заступник Міністра –
керівник апарату

Ігор АЛЕКСЕЄВ

Строк дії ліцензій на здійснення діяльності з випуску та проведення лотерей **закінчився у І кварталі 2014 року** у таких суб'єктів господарювання: ТОВ «М.С.Л.» (бланк ліцензії серії АВ № 446755 зі строком дії з 23.02.2001 по 23.02.2014); підприємства з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» (бланк ліцензії серії АВ № 446756 зі строком дії з 30.03.2001 по 30.03.2014); ПрАТ «Патріот» (бланк ліцензії серії АВ № 446757 зі строком дії з 26.03.2001 по 26.03.2014) та ПАТ «Державний ощадний банк України» (бланк ліцензії серії АВ № 446758 зі строком дії з 23.02.2001 по 23.02.2014).

Провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей без ліцензії заборонено відповідно до Господарського кодексу України, законів України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про державні лотереї в Україні».

Проте, посилаючись на норми абзацу другої частини другої статті 15 Закону України «Про державні лотереї в Україні», ПП «Українська Національна Лотерея», ТОВ «М.С.Л.» та ПрАТ «Патріот» продовжили діяльність з випуску та проведення лотерей без ліцензії.

Про свою позицію щодо ситуації, що склалася на лотерейному ринку, Міністерство фінансів України інформувало Міністерство внутрішніх справ України листом від 14.08.2014 № 31-14040-13-5/21123 (ксерокопія листа додається).

На прохання Міністерства фінансів України щодо врегулювання проблемних питань у сфері лотерей, висловленого в листі на адресу Кабінету Міністрів від 22.09.2014 № 31-14040-03-3/24387, та за дорученням Кабінету Міністрів України від 02.10.2014 № 16354/6/1-14 Міністерством юстиції України листом від 08.10.2014 № 9371-0-4-14/8.1 було надано правову оцінку проведення діяльності операторів лотерей без ліцензій (ксерокопії доручення Кабінету Міністрів України та листа Міністерства юстиції України додаються).

Указом Президента України від 17 жовтня 2016 року № 467/2016 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 вересня 2016 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (далі – Рішення РНБОУ), пунктом 2 якого продовжено дію персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), застосованих рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року (із змінами, внесеними рішеннями Ради національної безпеки і оборони України від 17 вересня 2015 року та від 20 травня 2016 року), уведеним в дію Указом Президента України від 16 вересня 2015 року № 549.

Відповідно до пунктів 98 та 99 Додатка 2 до зазначеного Рішення РНБОУ до операторів лотерей ТОВ «М.С.Л.» та ПрАТ «Патріот» застосовуються строком на один рік обмежувальні заходи (санкції):

1) блокування активів – тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном;

2) запобігання виведенню капіталів за межі України;
 3) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань;
 4) припинення видачі дозволів, ліцензій на ввезення в Україну з іноземної держави чи вивезення з України валютних цінностей та обмеження видачі готівки за платіжними картками, емітованими резидентами іноземної держави;

5) заборона здійснення Національним банком України реєстрації учасника міжнародної платіжної системи, платіжною організацією якої є резидент іноземної держави.

Тобто, вказані вище суб'єкти господарювання фактично продовжили проводити лотерейну діяльність, незважаючи на заборону проведення азартних ігор, відсутність ліцензій на провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та застосування до цих підприємств обмежувальних заходів (санкцій).

Одночасно доводимо до відома, що прийнятий Верховною Радою України Закон України «Про державні лотереї в Україні» (далі – Закон), який набрав чинності 6 жовтня 2012 року, був розроблений народними депутатами України Полунєєвим Ю. В. та Коржем В. П.

Деякі норми цього Закону не узгоджуються між собою та нормами законів України «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про адміністративні послуги», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та Господарського кодексу України.

Разом з цим, вказаний Закон України «Про державні лотереї в Україні» має суттєві прогалини, які дають можливість приватним підприємствам залучати громадян України до участі в азартних іграх під виглядом державних лотерей, що, в свою чергу, ставить під сумнів законність дій гравців під час участі у таких лотереях, а також уникати відповідальності за залучення осіб, які не досягли 18 років, до участі в лотереї. Крім того, поняття «державна» лотерея в цьому Законі фактично не містить ознак можливості державного управління лотерейною діяльністю.

Зокрема, це пов'язано з тим, що визначення терміну «азартна гра» у Законі України «Про заборону грального бізнесу в Україні» фактично тотожне визначенню терміну «лотерея» у Законі України «Про державні лотереї в Україні». Визначення наведених термінів (азартна гра і лотерея) збігаються у таких ознаках: наявність ставки, наявність змоги отримати виграш, наявність випадкового характеру. Крім того, азартна гра – це також масова гра, азартні ігри, розраховані на велику кількість гравців, які можуть брати в ній участь. Формально законодавством встановлено відмінність лотереї від азартної гри за ознакою території (за межами однієї будівлі), але фактично, стосовно кола осіб, змісту правовідносин, ступеня суспільної небезпеки та наслідків дії закону у просторі вони є тотожними.

При цьому, відповідно до Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» лотерея не вважається азартною грою, хоча містить всі

ознаки азартної гри. Слід зазначити, що Закон України «Про державні лотереї в Україні» дозволяє розповсюджувати лотереї будь-де та у будь-який спосіб, у тому числі безпосередньо біля навчальних закладів, закладів культури тощо.

Крім того, Закон не містить вимог щодо сертифікації обладнання та програмного забезпечення, що використовується при проведенні лотерей.

Також до проблемних питань належить відсутність у Законі України «Про державні лотереї в Україні» норми, яка зобов'язує оператора погоджувати умови проведення лотерей із органом ліцензування. Відповідно до статті 5 Закону лотерея набуває статусу державної з моменту опублікування її умов оператором лотерей. За таких умов Міністерству фінансів України стає відомо про проведення оператором лотереї вже після того, як вона набула статусу державної.

Відповідно до статті 5 Закону Міністерство фінансів України протягом десяти днів **зобов'язане** внести до Єдиного реєстру державних лотерей, запроваджених в Україні, будь-яку назву лотереї, вказану у поданні оператора лотерей, **навіть не отримавши від оператора копії умов проведення такої лотереї або копії її публікації**.

Та навіть якщо назва лотереї відсутня у Єдиному реєстрі державних лотерей, запроваджених в Україні, то в Законі відсутня норма щодо заборони проведення лотереї, яка не внесена до цього Єдиного реєстру.

Згідно з пунктом 18 статті 1 Закону умови проведення державної лотереї – локальний акт оператора державних лотерей, що визначає правила гри і порядок проведення державної лотереї, затверджується оператором державних лотерей відповідно до законодавства.

Законом допускається проведення в Україні «миттєвих лотерей» та «інших лотерей» (стаття 1 Закону). Оскільки визначення «інша лотерея» згідно із законом не має чітких ознак, то будь-яка гра на гроші (на розсуд оператора) може підпадати під іншу лотерею.

За порушення норм Закону оператором передбачена відповідальність **лише** у вигляді анулювання ліцензії та **лише** у чотирьох випадках, визначених пунктом 1 статті 8 Закону (непроведення більше ніж три послідовних тиражів; порушення строків сплати податків більше ніж три рази на рік; прострочення термінів виплат призів переможцям більше ніж на шість місяців; невідповідність вимогам Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України»), в інших випадках оператор практично не несе відповідальності.

Прийняття ставок, виплата виграшів, ведення обліку та звітності про рух білетів та виручки, здійснення інших операцій оператори лотерей доручають розповсюджувачам та, посилаючись на пункт 4 статті 9 Закону, дають згоду розповсюджувачу передавати (на їх розсуд) свої повноваження з розповсюдження «третім особам».

Разом з цим, відповідно до статті 9 Закону оператор не несе відповідальності за порушення законодавства розповсюджувачами та «третіми

особами», які здійснюють розповсюдження лотерей цього оператора за його згодою.

Статтею 7 Закону передбачено, що розмір плати за видачу ліцензії встановлює Кабінет Міністрів України, разом з цим статтею 14 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» передбачено, що за видачу ліцензії справляється разова плата в розмірі одного прожиткового мінімуму, якщо інший розмір плати не встановлений **законом**. При цьому відповідно до статті 11 Закону України «Про адміністративні послуги» реальна вартість ліцензії повинна відповідати її соціальному та економічному значенню.

Таким чином, вказані норми законів України «Про державні лотереї в Україні», «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги» потребують узгодження між собою.

Звертаємо увагу на те, що Закон має вищу юридичну силу, ніж підзаконні акти, у тому числі ліцензійні умови, що унеможлиблює усунення недоліків Закону на рівні підзаконних актів.

Оскільки комплексно вирішити проблеми у сфері грального бізнесу, в тому числі лотерей, можливо лише на законодавчому рівні, до Верховної Ради України було внесено урядовий законопроект «Про детінізацію ринку азартних ігор та забезпечення доходами бюджету з метою виконання соціальних зобов'язань» (№ 4663 від 13.05.2016) та низку депутатських законопроектів щодо врегулювання грального бізнесу, у тому числі лотерей, які передбачають визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про державні лотереї в Україні» або внесення змін до цього Закону.

Законопроектом № 4663 передбачено запровадження електронної системи державного моніторингу. Відповідно до статті 10 законопроекту завданнями електронної системи державного моніторингу є:

1) створення банку даних адміністратора системи державного моніторингу про операції та транзакції, що здійснюються організаторами азартних ігор та гравцями шляхом автоматизації процесів збору, обробки та зберігання інформації про діяльність у сфері азартних ігор у вигляді електронних документів;

2) реалізація функцій державного контролю за діяльністю у сфері організації та проведення азартних ігор, у тому числі за обігом грошових коштів, шляхом оперативного отримання повної і достовірної інформації про роботу організаторів азартних ігор, а також про отримані гравцями виграшів (призів);

3) державний моніторинг за дотриманням організаторами азартних ігор законодавства про запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування терористичної діяльності;

4) захист прав гравців і мінімізація проявів ігрової залежності (лудоманії).

Також, законопроектом № 4663 запроваджується сертифікація програмного забезпечення та грального обладнання, відповідно до міжнародних стандартів, згідно з критеріями відповідності міжнародним

стандартам.

На сьогодні при Комітеті Верховної Ради України з питань податкової та митної політики створена робоча група щодо розгляду поданих законопроектів про законодавче унормування ринку азартних ігор, у тому числі лотерей, та розробки єдиної концепції функціонування цього ринку. Керівником робочої групи обрано члена комітету, народного депутата України Ляшка О. В.

Також, на Ваші запитання повідомляємо, що відповідно до підпункту 16 пункту 1 статті 1 Закону *«електронна система прийняття ставок - програмно-технічний комплекс, призначений для фіксації та обліку ставок у державній лотереї, фіксації виплати призів і/або виплати призів, зберігання інформації про проведення лотереї, а також для здійснення інших операцій, пов'язаних з проведенням державної лотереї»*.

Згідно з абзацом другим пункту 2 статті 6 Закону *«Електронна система прийняття ставок оператора державних лотерей повинна включати не менше 5 тисяч працюючих терміналів електронної системи прийняття ставок, що належать оператору державних лотерей на праві власності»*.

При цьому, пунктом 16 статті 1 Закону передбачено, що *«Використання електронної системи прийняття ставок не вимагається при проведенні миттєвих лотерей»*.

Слід зазначити, що **89 %** від загальної кількості лотерей припадає на **миттєві лотереї** та лише **11 %** на тиражні.

Наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2012 № 19 «Про затвердження форм протоколів контролю за проведенням лотерей з використанням електронних систем прийняття сплати участі у лотереї» передбачено надання складених Держказначейством та операторами лотерей протоколів контролю за проведенням лише тиражних лотерей (далі – Держказначейство).

Таким чином, відповідно до вимог Закону Держказначейство щоденно здійснює контроль за проведенням розіграшів лише тиражних лотерей з використанням електронних систем прийняття сплати участі у лотереї у режимі реального часу.

Державна фіскальна служба листом від 10.12.2014 № 993/4/99-99-19-01-01-13 повідомила, що **норма** пункту 4 статті 9 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» **не розповсюджується** на проведення розрахункових операцій з продажу білетів лотерей, за якими Держказначейство **не здійснює контроль** у режимі реального часу, а тому **застосування РРО є обов'язковим**.

Так, пунктом 4 статті 9 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» передбачено, що *«реєстратори розрахункових операцій та розрахункові книжки не застосовуються, зокрема, при продажу білетів державних*

лотерей через електронну систему прийняття ставок, що **контролюється** у режимі реального часу центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів».

Державна фіскальна служба листом від 17.05.2016 № 1404/4/99-99-14-05-01-13 повідомила, що з метою отримання актуальної інформації щодо лотерей, за якими не здійснюється контроль Держказначейством, що може свідчити про ймовірне порушення вимог законодавства, направлено відповідний запит до Держказначейства. Після отримання інформації від Держказначейства будуть вжиті заходи в межах компетенції органів ДФС.

Одночасно доводимо до відома, що Міністерство фінансів України отримує інформацію, якщо її подання передбачено Законом України «Про державні лотереї в Україні» або Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей.

Подання до Міністерства фінансів України інформації від організаторів лотерей у розрізі окремих адрес пунктів розповсюдження лотерей, зокрема в місті Коростишів, вул. Київська, 92А та смт. Черняхів, вул. Коростенська, 9 не передбачено.

Також повідомляємо, що у 2016 році до бюджетів України від лотерейної діяльності надійшло податків на суму 120,9 млн. грн., з них суб'єктами господарювання що проводять лотереї сплачено – 64,2 млн. грн., гравцями сплачено податку з виграшу – 52,1 млн. грн., а також гравцями сплачено військового збору – 4,6 млн. грн.

- Додаток:
1. Ксерокопія листа Міністерства фінансів України від 14.08.2014 № 31-14040-13-5/21123 на 2 арк.;
  2. Ксерокопія дорученням Кабінету Міністрів України від 02.10.2014 № 16354/6/1-14 на 1 арк.;
  3. Ксерокопія листа Міністерства юстиції України від 08.10.2014 № 9371-0-4-14/8.1 на 3 арк.

З повагою

Заступник Міністра

С. МАРЧЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

14.08.2014 № 31-14040-13-5/21123
На № _____ від _____

Міністру внутрішніх справ України
АВАКОВУ А. Б.

Щодо діяльності операторів
державних лотерей в Україні

Шановний Арсене Борисовичу!

Звертаюся до Вас з приводу ситуації що склалася у сфері діяльності суб'єктів господарювання на ринку державних лотерей.

Так, 6 жовтня 2012 року набрав чинності прийнятий Верховною Радою України Закон України «Про державні лотереї в Україні» № 5204-VI, розроблений народними депутатами України Полунєсвим Ю.В. та Коржем В.П.

Міністерство фінансів України неоднаразово звертало увагу на недосконалість прийнятого закону, про що інформувало Кабінет Міністрів України та правоохоронні органи на відповідні запити, які постійно надходять до Мінфіну. Дія цього закону піддається також критиці з боку громадських організацій, експертного середовища, журналістів тощо.

У зв'язку з закладеними у зазначеному законі прогалинами склалася ситуація при якій регуляторні та контролюючі функції Міністерства фінансів України як органу ліцензування фактично знівельовані, а ринок лотерей монополізовано трьома приватними структурами, засновниками яких є суб'єкти іноземного походження. Зокрема, це:

товариство з обмеженою відповідальністю «М.С.Л.» (засновник «EVOLOT LIMITED» - юридична особа що діє за законодавством Республіки Кіпр);

підприємство з 100 % іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» (засновник «Олімпік Голд Холдінгз Лімітед» - юридична особа, що діє за законодавством Британських Віргінських островів);

113634* приватне акціонерне товариство «Патріот» (SEHRIBA INVESTMENTS LIMITED - юридична особа, що діє за законодавством Республіки Кіпр).

На сьогодні строк дії ліцензій вказаних операторів державних лотерей закінчився, але користуючись нормами статті 15 Закону України «Про державні лотереї в Україні» ці суб'єкти господарювання продовжують діяльність з випуску та проведення лотерей без ліцензій.

Згідно з статтею 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягає діяльність пов'язана з випуском та проведенням лотерей.

Частиною 3 статті 14 Господарського кодексу України встановлено, що ліцензія це документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання - ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов.

Частиною 1 статті 51 Господарського кодексу України передбачено, що підприємницька діяльність припиняється, серед іншого, у разі закінчення строку дії ліцензії.

Частиною першою статті 2 Закону України «Про державні лотереї в Україні» передбачено, що законодавство про лотереї складається з цього закону, що є спеціальним (базовим) законом у регулюванні лотерейної сфери, інших нормативно-правових актів. При цьому, ліцензування діяльності з випуску та проведення лотерей здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

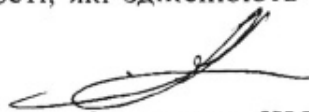
Статтею 1 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» визначено, що ліцензія це документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку у разі його встановлення Кабінетом Міністрів України за умови виконання ліцензійних умов.

Згідно з статтею 1 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» ліцензування це видача, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.

Відповідно до статті 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення провадження господарської діяльності без одержання ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, тягне за собою відповідальність передбачену цією статтею. Згідно з статтею 255 цього Кодексу протоколи про зазначені правопорушення мають право складати уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ.

Враховуючи викладене, прошу Вас, в межах повноважень вжити відповідних заходів щодо притягнення органами внутрішніх справ до відповідальності суб'єктів господарської діяльності, які здійснюють діяльність з випуску та проведення лотерей без ліцензій.

Міністр

Олександр ШЛАПАК